

Nr. 20-2771

Data: 24.03.2021

RĂSPUNS

***la obiecțiile formulate cu privire la Raportul de control
privind practica instanțelor de judecată și a parchetelor de pe lângă acestea
în investigarea și soluționarea cauzelor privind
infrațiuni la viața sexuală cu victime minore***

Raportul de control a fost transmis Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție la data de 16 martie 2021, stabilindu-se termen pentru transmiterea obiecțiunilor formulate de parchete data de 23.03.2021.

La data de 23.03.2021, cu Adresa nr. 460/C/2021, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a transmis Inspecției Judiciare obiecțiunile formulate de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Brașov, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Galați și Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Ploiești, după cum urmează:

1. Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Brașov a comunicat obiecțiunea formulată de Parchetul de pe lângă Tribunalul Brașov cu privire la propunerea de corelare a prevederilor art. 93 alin. (4) Cod procedură penală cu art. 281 alin. (1) lit. f) Cod procedură penală, arătându-se că aplicarea nulității absolute în legătură cu audierea persoanei vătămate minore în lipsa unui avocat ales/desemnat din oficiu poate conduce fie la pierderea unor mijloace de probă, prin anularea inutilă a acestora, fie la pierderea unui moment operativ în perioada în care organele de urmărire penală așteaptă prezența avocatului.

Răspunsul Inspecției Judiciare

Analizând obiecțiunea formulată, se constată că aceasta nu se referă la constatările echipei de control, ci reprezintă o opinie referitoare la propunerile formulate.

2. Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Galați a transmis obiecțiunile formulate de Parchetul de pe lângă Judecătoria Însurăței, acestea vizând Capitolul IV – Evaluarea practicii parchetelor, pct. 3.1 – Persoanele prezente la audierea victimei minore, pag. 92.

S-a arătat că dosarele menționate cu nr. /P/2015, nr. /P/2019 și /P/2014 nu aparțin Parchetului de pe lângă Judecătoria Însurăței.

Răspunsul Inspecției Judiciare

Verificările efectuate ca urmare a obiecțiunilor formulate au relevat faptul că, din cauza unei erori de redactare, dosarul /P/2015 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Însurăței s-a menționat cu nr. /P/2015. Eroarea este evidentă în condițiile în care dosarul a fost menționat corect în Anexa I privind dosarele verificate.

Drept urmare, obiecțiunea se admite, în sensul că, la fila 92, în loc de dosar nr. /P/2015 se va citi dosar nr. /P/2015.

Raportat la dosarele nr. /P/2019 și /P/2014, acestea sunt prevăzute în Anexa I ca fiind înregistrate la Parchetul de pe lângă Tribunalul Vrancea, din eroare menționându-se la pagina 92 ca fiind ale Parchetului de pe lângă Judecătoria Însurăței.

Drept urmare, obiecțiunea se admite, în sensul că, la fila 92, se va citi că dosarele nr. /P/2019 și /P/2014 sunt înregistrate la Parchetul de pe lângă Tribunalul Vrancea.

Avându-se în vedere faptul că în Anexa I dosarele și mențiunile cu privire la acestea au fost consemnate corect, iar aceasta a fost comunicată împreună cu Raportul de control, nefiind formulate obiecțiuni referitoare la conținutul acesteia, nu se mai impune comunicarea prezentului răspuns către unitățile de parchet.

3. Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Ploiești a formulat două obiecțiuni, după cum urmează:

- În ceea ce privește constatarea de la pagina 79 a Raportului, cu următorul conținut: **„Au existat și situații când, deși din probele administrate a rezultat că victima suferă de afecțiuni care o împiedică să exprime un consimțământ valabil, aprecierea ca valabil a consimțământului victimei minore s-a raportat la percepția agresorului cu privire la atitudinea victimei față de raportul sexual, reținându-se că acesta nu ar fi putut să cunoască starea de sănătate mintală a victimei.** Astfel, în dosarul nr. /P/2015 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Ploiești s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptei pentru care s-a început urmărirea penală din infracțiunea prev. de art. 218 alin. (1) și (3) lit. c) în infracțiunea prev. de art. 220 alin. (1) Cod penal, iar ulterior s-a adoptat soluție procesuală de clasare întrucât diferența de vârstă dintre victimă și agresor era mai mică de trei ani, deși expertiza medico-

legală a confirmat raportul sexual la data indicată în plângere și existența leziunilor de violență, iar victima, în vârstă de 15 ani la data săvârșirii infracțiunii, suferă de retard mintal, fiind încadrată în grad de handicap pentru acest considerent, întrucât nu s-a demonstrat că autorul cunoștea problemele de sănătate ale victimei.”, s-au făcut următoarele precizări.

- Referitor la leziunile constatate cu ocazia examinării fizice a persoanei vătămate de către medicul legist, conform mențiunilor cuprinse în raportul de expertiză, acestea puteau avea o vechime de 3-5 zile, astfel că, prin raportare la data examinării – 29.07.2015 și la data faptei – 25.07.2015, nu se poate reține cu certitudine că acestea i-au fost cauzate persoanei vătămate de către făptuitor, în contextul săvârșirii faptei din 25.07.2015, când aceste leziuni puteau fi produse oricând în intervalul 24-26.07.2015. Mai mult, nici o altă probă administrată nu a relevat că raportul sexual ar fi fost săvârșit prin constrângere fizică.
- Cu privire la discernământul victimei se constată că, într-adevăr, potrivit actelor existente la dosar (ce datează, totuși, din perioada 2009-2011 și în care se menționează că sunt revizuibile) persoana vătămată era cunoscută cu un tip de deficiență mintală, apreciată fie de nivel moderat (în evaluarea din anul 2009) fie accentuat (în evaluarea din anul 2011), însă nu s-a stabilit printr-o expertiză medico-legală dacă persoana vătămată putea exprima un consimțământ valabil. Mai mult, din datele anchetei, a reieșit că persoana vătămată și făptuitorul s-au cunoscut cu câteva zile înainte de data la care au întreținut un raport sexual, astfel că, și în situația în care s-ar fi stabilit, cu certitudine, că persoana vătămată nu putea exprima un consimțământ valabil, pe plan subiectiv nu a reieșit că făptuitorul cunoștea această împrejurare.
- Referitor la dosarul nr. /P/2019 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Ploiești, la pagina 99 din Raport s-a menționat că „nu a fost sesizată Comisia pentru protecția copilului pentru a se lua măsuri față de minorul autor al faptei” deși, prin ordonanța nr. /P/2019 din data de 11.07.2019 s-a dispus sesizarea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, în vederea aprecierii luării față de minorii și
a uneia dintre măsurile de protecție prevăzute de art. 59 din Legea nr. 272/2004. S-a mai arătat că soluția dispusă a fost înaintată, cu adresa din data de 22.07.2019, Consiliului Județean Prahova – D.G.A.S.P.C., adresa nefiind însă comunicată în cadrul verificărilor.

Răspunsul Inspecției Judiciare

- Analizând prima obiecțiune formulată, față de precizările formulate, având în vedere și faptul că ordonanța de clasare este dispusă în condițiile art.

315 alin. (5) Cod procedură penală, procurorul însușindu-și argumentele cuprinse în propunerea organului de cercetare penală, aceasta urmează a fi admisă și, drept urmare, constatarea de la pagina 79 la care se referă va fi citită:

Au existat și situații când, deși din probele administrate a rezultat că victima este cunoscută cu un tip de deficiență mintală, întrucât în plan subiectiv nu a reieșit că făptuitorul cunoștea această împrejurare, aprecierea ca valabil a consimțământului victimei minore s-a raportat la situația de fapt rezultată din probele administrate, care nu au relevat că raportul sexual ar fi fost săvârșit prin constrângere fizică.

Astfel, în dosarul nr. /P/2015 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Ploiești s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptei pentru care s-a început urmărirea penală din infracțiunea prev. de art. 218 alin. (1) și (3) lit. c) în infracțiunea prev. de art. 220 alin. (1) Cod penal, iar ulterior s-a adoptat soluție procesuală de clasare întrucât diferența de vârstă dintre victimă și agresor era mai mică de trei ani, deși expertiza medico-legală a confirmat raportul sexual la data indicată în plângere dar nu a stabilit cu certitudine data la care puteau fi produse leziunile de violență, iar din probele administrate nu a rezultat că raportul sexual ar fi fost săvârșit prin constrângere fizică.

Pe cale de consecință, la Capitolul VI, pct. 1.1 „Modul în care parchetele apreciază valabilitatea consimțământului victimei minore, prin raportare la vârsta acesteia”, paragraful antepenultim de la pagina 281 cu următorul conținut: **Au existat și situații când, deși din probele administrate a rezultat că victima suferă de afecțiuni care o împiedică să exprime un consimțământ valabil, aprecierea ca valabil a consimțământului victimei minore s-a raportat la percepția agresorului cu privire la atitudinea victimei față de raportul sexual, reținându-se că acesta nu ar fi putut să cunoască starea de sănătate mintală a victimei, se va citi: Au existat și situații când, deși din probele administrate a rezultat că victima este cunoscută cu un tip de deficiență mintală, întrucât în plan subiectiv nu a reieșit că făptuitorul cunoștea această împrejurare, aprecierea ca valabil a consimțământului victimei minore s-a raportat la situația de fapt rezultată din probele administrate, care nu au relevat că raportul sexual ar fi fost săvârșit prin constrângere fizică.**

- Analizând cea de-a doua obiecțiune, față de precizările formulate și având în vedere conținutul Adresei din data de 22.07.2019 prin care Parchetul de pe lângă Judecătoria Ploiești a comunicat Consiliului Județean Prahova – D.G.A.S.P.C. Ordonanța de clasare nr. /P/2019 din data de 11.07.2019, Adresă ce nu a fost transmisă Inspecției Judiciare împreună cu celelalte copii ale actelor dosarului, se constată că aceasta este întemeiată.

Ca urmare, la pagina 99 din Raport, paragraful 4, se va citi:

„În dosarul nr. .../P/2019 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Ploiești, în care s-a dispus clasarea cauzei privind săvârșirea infracțiunii de viol asupra unui minor în vârstă de 8 ani de către un minor care nu răspunde penal, a fost sesizată Comisia pentru protecția copilului pentru a se lua măsuri față de minorul autor al faptei” în loc de „(...) nu a fost sesizată Comisia (...)”.

Coordonator al echipei de control DIP,

Membrii echipei de control

Avizat: Director Direcția de inspecție judiciară pentru procurori

Avizat: Inspector șef

**Tehnored.: N.R.
Data: 24.03.2021**